

6. točka tiče se potankosti o povjerenstvu, određuje formalnosti molbe kandidata. — 7. točka određuje izpitne takse, koje iznose za svaki pojedini izpit po 20 krunah, za oba izpita zajedno 25 krunah. — 8. točka određuje, što biva, kad kandidat ne položi izpit te se ustanovljuje, da dotični kandidat ne mora ponovno polaziti predavanja.

9. Izpitne svjedodžbe izdavaju se u hrvatskom jeziku, kojim se jezikom bilježuju i opake o položenju naknadnog izpita u prijavnu knjigu.

Iz zemaljskog gospodarskog vijeća.

(Svjetak.)

Krčka zadroga pribjeće, da su od kuge poginula dva nerasta u Dobrinju i na Garici.

Vlada je osigurala iznos K 1000 kao vladin prinos za god. 1903. za troškove skupnih nabava, ako se u odnosnom odobru dade mjesna i glas jednom pjezinom odaslaniku.

Bivše predsjedništvo je tomu privolilo i tad je ovaj iznos bio i doznačen.

Po predsjednik pita vladinog povjerenika hoće li vlada podijeti za moljeni iznos od K 1000 i za g. 1903. i može li se računati, da će i budućih godina doznačivati prinos od K 3000 kako i godine 1903.

Vladin povjerenik opazi, da se o prinosu za godinu 1902. ne može više govoriti, a za buduće hoće vlada bez sumnje doprinijati za troškove skupne nabave bude li odbor radio prema svojoj svrsi.

Imenovanje tajnika:

Predsjednik čita popis natjecatelja i njihove svjedodžbe. Mije, da bi se imalo opet otvoriti natječaj, jer se prvi put priputilo i osobu, koje nisu gospodarske škole izučile.

Odlučuje se otvoriti novi natječaj, do 15. junija sa plaćom od 3200 K., dva kvinkvenija od 400 K svaki i 500 K doplate sa izgledom, da sabor opredeli mjesto definitivnim, te tim zadobije pravo na mirovinu i na promaknuće u visi red. Natjecati se mogu oni, koji su izučili više gospodarske škole, jesu podanici austrijski i dobra pondjšanja. Prednost će imati tko bude poznavao zemaljske jezike i jezik njemački.

Iznos K 650, što ih daje vlada za sastav agrarne statistike meće se na razpoloženje predsjedništva, da ga podieli medju one, koji se budu u tom tradili.

U pogledu preustroja službenog osoblja odlučuje se povjeriti odboru sastojećemu od predsjednika, podpredsjednika, c. k. poljoprivrednog nadzornika i ravnatelja gospodarskog zavoda, neka sastave konkretnе predloge za buduću sjednicu.

Naskočne postaje.

Sa podporom od vlade i od pokrajini hoće se za ovu godinu nabaviti 12 pulježkih magaraca i podijeti med one, koji se budu natjecati do 20. aprila. Ujedno se odlučuje, da predsjedništvo molit ministarstvo, neka oprosti vodji naskočne postaje naknadu 25% dobavne cene, što bi ju morao plaćati.

Odlučuje se ustanoviti još jednu naskočnu postaju na labintinu.

Povela se živa razprava o vrsti svinja, što bi se imalo nabaviti, pa se zaključilo nabaviti 100 glava, što nerasta, što krmata, i to od vrsti Yorksyr za Pazin i za zadruge, koje budu tu vrst izrično pitale, a od vrsti ili pasmine furlanske i Štajerske za druge.

Neće se držati izložbe ni za svinje, ni za ovce, već će se cito iznos od K 5000 uporabiti za nabavu svinja.

Od prazova će se nabaviti samo bramaske pasmine.

U pogledu govednjih naskočnih postaja, dati će se u Kršan, Žminj i Ripenu po jednog bika bujske pasmine, a popu-

niti će se sa bikovi mlječne pasmine bijaše, prvi korak oslobođenja od njeone postaje, koje su već ostale, ili će tekom godine ostati bez bika.

Obzir na veliku potrebu, da budu za svu pokrajinu zakonom određene govedje naskočne postaje, povjera se odboru, sastojećemu od predsjednika, podpredsjednika, namjestničkog izvršitelja u agrarnih poslovih i ravnatelja zemaljskog gospodarskog zavoda, neka izradi načrt takova zakona, koji će se pak u cijelom odboru pretesti.

Govedje izložbe sa nagradami držati će se kada budu doznačeni potrebni iznosi.

Objava službenih spisa:

Prima se predlog dr. Veniera, da se ti spisi oglašuju u „Vita Autonomia.“

D. M. Trinajstić preporuča, da se spisi oglašuju i u kojoj hrvatskoj novini. Vladin zastupnik misli, da bi za to bio najbolji „Pučki Prijatelj“, koji se tisku u Krku i se bavi samo agrarnimi poslovima.

Predsjednik izjavlja, da će to uzeti u obzir.

D. Venier želi, da se oglašuje bar dva puta na mjesec i cienik agrarnih proizvoda.

Nabava bikova:

Predsjednik čita izvješće gosp. Festi o nabavi bikova u Italiji. Vidio jih preko 150 rimske pasmine, ali su mu se malo svidjali, zato mjesto pet, nabavio je čeliri bičića, za koje se nuda, da će odgovoriti željam, ali ne jamči. Potrosio je za nje Lira 1160, dokle svaki stoji oko 300 Lira (K 290). Od romanjolske pasmine kupio je tri u svakom pogledu krasna bikha za Lira 1750.

Skupne nabave:

Predsjednik pročita račune nabava za god. 1903. Za ovu godinu sklopilo se pogodbu za podavanje žvepla sa tvrdkom Aro e Vizzich iz Trsta, koja je postavila najpojavljivije uvjete.

Sviarske nagrade:

Zaključiće ove godine ne dieleti tih nagrada, nego uporabiti razpoloživ novac za promicanje i gojtinju murava.

Molbe za podpore će se pretresti, kada ih bude g. predsjednik proučio. Do sada toga nije mogao, jer je istom čas nastupio.

Odlučuje se pretiskati nutnji pravilnik odbora.

D. Venier preporuča, da bi namjenskičvo preporučilo svim žandarmerijskim postajama, neka strogo paze na kradje američkih loza.

Podpredsjednik bi htio, da ne bude dopuštena prodaja američkih loza, ako ne uz svjedodžbu odakle počinju.

Vladin povjerenik odgovara, neka se odnosna pitanja podastra c. k. namjestničvu i on će ih postuprijeti.

Doznaće se pisaru g. Stora podpora od 300 kruna.

Dovoljvije se g. predsjedniku, da si uzme privremeno za pomočnika, mjesto tajnika, g. Šumskog komisara Fava.

Zaključena je sjednica u 9 ure na večer.

O sjednici 5. jula hoćemo obavijestiti drugi put.

Politički pregled.

U Puli, dne 17. augusta 1904.

Austro-Ugarska.

Dne 11. o. m. svršilo je 800 godina od kada je tadašnji i m s k o - n j e m a č k i car Fran II. proglašio svoje krunovine i naslijede zemlje austrijskog carevinom. Do tada zvali su se austrijski vladari rimske-njemačkim, premda bijahu juve i slisili kolli iz Njemačke toli dielomice iz Italije. Od njemačkoga kraljevstva obstajalo je samo gornja i dolno-austrijska vojvodina, kao pokrajina nekadanih njemačkog kraljevstva. Kraljevine Ugarsku, Hrvatsku i Česku imale su tada sa Austrijom toliko zajedničkog koliko i sa Njemačkom.

Proglasenjem aust. carevine učinjen

lom jugoslavenskom omladinom pripravila jugoslavensku umjetničku izložbu i kongres jugoslavenske omladine.

Kralj Petar testito je također odmah i vrlo srdačno ruskom caru Nikoli čim je stigla u Biograd viest o narodjenju ruskoga prieslonasliednika. Car se je kralju također srdačno zahvalio.

Rusija.

U novom carstvu dobije narodi prvi ustav, godine 1848. Taj ustav bijaše sa-

stavljen po kalupu belgijskog ustava, ali

pošto se nije obazirao ni na osebujnosti zemalja i naroda, ni na njihovu prošlost i njihova prava, nestade ga kano i magle

nakon jutarnjeg sunca.

Druži ustav dobije narodi Austrije 4. marta 1849. Po tom je ustav sastojao carevinsko viće iz dviju kuća t. j. iz gornje, koju sačinjavaju zastupnici zemaljskih sabora, i dolnje, u koju dolaze zastupnici izabrani od porezovnika. Ovaj ustav nije nikada u život stupio te bijaše već god. 1851. ukinut i mjesto njega nastupi absolutizam.

Današnji naš ustav počinje od dne 26. februara 1861. te zaostaje glede liberalnosti za ustavom od god. 1849., kojim se je htjelo narode zaslijepiti.

Iz Beča pišu jednom berlinskom listu, da će ministar-predsjednik dr. Koerber sve važnije poslove obavljati na temelju glasovitog § 14. ustava. Tidje države, da se neće ustručavati sklapati trgovske ugovore na temelju tog paragrafa sa Austrijom, a u Mađarskoj da će naći većinu, koja će pristati na nagodbu na istom temelju sklopljenom. To bi imao biti razlog, što Koerber neugovara sa strankama i što ne ide u Ischl. Za svog posliednjeg boravka u Ischl, da je od vladare izprosio tu dozvolu, jer da država mora živiti. Ako je istinita gornja vjest, onda se mogu austrijski narodi liepo zahvaliti vlasti na tobožnjem ustavu, po kojem se s njima nevlada!

Dne 11. o. m. sastaje se slovenski prijaci Štajerske iz sudbenih kolara Ptuja, Rogatca, Ormuža, Ljutomerja, Kozje, Ševnice itd. na pogovor radi izbora jednoga kandidata za zemaljski sabor iz četvrtne kurije. Na tom sastanku u Poličanah izrekuće se složno za kandidaturu dra. Ploja.

Političke krugove presentila je vjest o dolasku austrijskog peslaničkog kod sv. Stolice u Ischl na carski dvor. Za njim je bio primljen u audienciju ministar izvanjskih posala grof Goluchowski.

Koliko je prijateljstvo između Austro-Ugarske i Italije proizlazi iz vjesti, koja kaže da je talijanska vlast poduzela požudnim načinom korake kod sv. Stolice u u svrhu da nebi bio izručen protektorat nad katolici na Balkanu vlasti Austro-Ugarske, već onoj Italije, jer da bi takav protektorat na Balkanu bio pogibeljan interesom Italije.

Iz Beča pišu, da je poslanik Austro-Ugarske u Rimu grof Luetzow došao u Beč, gdje će sudjelovati na konferencama radi trgovackog ugovora sa Italijom. Od strane Austrie imade poslanik punomoć, da sklopi sa drugovima ugovor sa Italijom po uputah, koje mu bude dala vlasta.

Cra Gora.

Povodom narodjenja ruskog prieslonasliednika velikog kneza Aleksije čestito je knez Nikolai u ime svoje obitelji i svoga naroda najdražnije caru Nikoli. Na Cetinju bijaše u subotu tim povodom svečana služba božja, kojoj su prisustvovali knez i kneginja, državni i dostojanstvenici i zastupnici tudižih vlasti.

Srbija.

Iz Biograda javljaju, da je ministarsko vijeće odobrilo program što ga je izradio posebni odbor za krunisanje kralja Petra koji će se obaviti dne 21. septembra u Biogradu. Miropomazanje obaviti će se kasnije u drevnom samostanu Žici. Za krunisanje čine velike pripreme. Tri dana prije krunisanja otvoriti će se jugoslavensku umjetničku izložbu a dne 20. i 21. zasječati će kongres jugoslavenske omladine i proslaviti će daci stogodišnjicu srpskog ustanka. Kod te proslave sudjelovati će i Hrvati, osobito jedan dio na predne hrvatske mladeži, koja je sa osta-

lom jugoslavenskom omladinom pripravila jugoslavensku umjetničku izložbu i kongres jugoslavenske omladine.

Kralj Petar testito je također odmah i vrlo srdačno ruskom caru Nikoli čim je stigla u Biograd vjest o narodjenju ruskoga prieslonasliednika. Car se je kralju također srdačno zahvalio.

Rusija.

Iz prošloga čedna imademo zabilježiti iz Rusije dva dogodjaja od velikog znamenovanja. Narodio se je naime ruskom narodu prieslonasliednik, komu dade ime Aleksej i koga su toli željao očekivali. Ruski car imao je naime do sada 4 kćerke i tekar sada rodio mu se prvi sin koji je ujedno prieslonasliednik. Taj dogodaj prouzročio je veliko veselje ne samo na ruskom dvoru, već i u čitavoj prostranoj Rusiji.

Druži važan dogodaj je taj, što se je posređilo ruskom brodovju uteci iz Port-Artura, gdje bilas od moćnijeg japanskog brodovlja zatvoreno. Veći dio ruskog brodovlja spašen je na taj način te zadali japanskom brodovlju jošte dosta jada i brije.

Okolo Port-Artura bije se već dulje vremena žestoka borba na smrt i život između ruskih i japanskih četa. Ove posljedne bijaju do sada opelovanu uz silne gubitke natrag potjerane.

Sjećajte se .

„Družba sv. Cirila i Metoda za Istru“

Franina i Jurina.

Fr. Kaj te poč humski poprdili ječnik just?

Jur. Aj vero da jih jako pijača.

Fr. Kaj nebi, onako a maka!

Jur. Vero, će ga neki platit.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Umroviđenje i odlikovanje. Predsjednik okružnoga suda u Rovinju i dvojni savjetnik presvj. g. dr. Anton Tušar, zadobio je zamoljeno umirovljenje, te mu bijaše tim povodom podijeljen komendantski križ reda Franja Josipa I. Čestitamo!

Tabor u Medulinu. Organ ovđe je kamaror, c. k. mornarice, od dve pare listić „Gioraletto“, donio je, od jednog šaljivacije nasamaren, prošli tjedan vjest, da će Hrvati (pancroat) u nedjelji držati u Medulinu poslije podne „tabor“. Naša revna c. k. policije, na temelju te vjesti, spremila se odmah sa malom četicom svojih službenika na lice mjesta, dignuti u pripremu medulinske žandare, za uzdržanje mira i reda, da nebi poljski kamarosi smetali i bunili. Iznimni tok razprave i pojedini govornici. Na tom taboru imao je roditelj glavnu riječ naš rodoljub ovđe ječnik dr. Ivan Zuccon (tako je izvestio Zurnaleto). Izbila dr. Zuccon otisao je da već osam dana prije u Medulinu – da se... za vrieme sudbenih praznika... odmori i na medulinskem žalu okupa.

Mi ne možemo nego pohvaliti pravnu sigurnostne oblasti, kojom nam ide u susret da nas štiti i obrani od ...

napasti talijanske (međutim nekoji vele, a i mi zelimo, da nam pristede uvek tu svoju visoku zaštitu, jer bi nam se manje našega naroda odustjivalo rodu i jeziku).

Cudno nam je pak, da c. k. policija mora istom po puljskoj lažitorbi doznati za kojekavke sastanke i dogovore nas Hrvata; a požaliti moramo — pristemo ostriji izraz — da slavna policija još vjeruje kamorii, kad trublom prikaze rog za svieću.

Pozivljemo pak ovde slavni c. k. komisariat policije, da nas kazni i globi ako smo ikada držali kakav sastanak, bilo javni, bilo tajni, a da to nismo uvek, kako to zakon propisuje, prijavili komisarijatu. Zato je grdnata sramota, da se jedna takva oblast dade tako krupno nasamariti, od onakovih ljudi, koji se kupe i podržavaju onakav listić kao što je Giornaleto — Bog da prošti! Opet kažemo toj slavnoj, da se ne ljute ako im i mi poput Giornaleta, ne doviknemo kadak: „minchioni“.

Istarski senjski Sokol na Sušaku. Čitamo u riečkom „N. L.“, da će za koji dan stići na Sušak, „Prvi istarski Sokol“ iz Pule, i „Hrvatski Sokol“ iz Senja, te će ova društva prirediti veliku javnu vježbu uz studjelovanje domaćih pjevačkih društava i vojničke glazbe.

Rodjendan Nj. Veličanstva. Danas proslaviti će narodi Austro-Ugarske monarhije svećanim načinom rodjendan cara i kralja Franu Josipa I. U crkvah i hramovima držati će se tople molitve k priespolju Svetišnjega, da uzdrži još dugo čela i zdrava vitezko vladara, koji se otčinjenom ljudjavi brine za dobro svog naroda.

Toj sveobčoj molbi i želji pridružujemo se i mi uz iskreni poklik: Živilo Njeg. Veličanstvo, preimostiti cesar i kralj Fran Josip I.

Veselje u Izraelu. U prošlu subotu, napokon je organ koaliranih zeleno-bielo-crvenih i crno žutih, donio službenu povrdu da su ipak nakon dugih dogovaranja sklopili kompromis za skore občinske izbore u Puli. c. k. mornarica (svarec-gelb) i vladajući kamorii sa na čelu g. Rizzi-jem, primo cittadino dell'Istria italiana — (grün-weiss-rot). Kao što Giornaleto od zadovoljstva i velikog veselja kliče uznešeno Hossanna! — tako i mi na toj pasijonajući slogi i ljubavi samo čestitamo!

Koza u Baški. U nedjelju u 5 sati u jutro sa parobromom Risane otiđoše odavde ovde nastanjeni otočani izletom put Krka i Baške. Izletnici bijahu pod pokroviteljstvom istarske koze, koja je ponosno lepršala na prednjou strani parobroda, pokazujući širom kvarnera, kako njim vodi braču „dell'istria italiana“, dok baš obratno vozila je same čiste Hrvate sa otoka Krka, izim nekoliko zavedenih socialisti, par odpadnika sa glasovitim kozaram „Gergom“ na čelu. I zbilja ovaj Gergo Barbiri bio je vodjom izletnika — pardon — bio je zakupnikom parobroda za taj dan. Taj glasoviti Gergo, skakavac istarske koze (čitat talijanske kamorre) rodom iz Baške, koji niti talijanski nezna, a niti će ikada znati, nametne se uvek baščanom i onđe gdje se ga najmanje treba i hrvatskim jezikom tad agitira kad se radi o krunicama, — dočim ne zaslzuje, da čovjek u obće s njime za istu terpezu sjedne, osobito videć ono njegovo crno kosmato lice, koje nas podsjeća na Judu na slici „Zadužna vetrca“ od Paula de Vinci. Sramota je, da se je toliko nasih čestitih našlo, koji su se dali prevesti na otok pod vodstvom ovakvog Šarenjaka-kozara.

Lošinjski kotar:

Konstituiranje novog zastupstva občine Veli Lošinj. Prošloga čedna konstituiralo se nevozabranio zastupstvo Velog Lošinja izbrav načelnikom kod ponovnog izbora g. Franu Levu, u občinskim savjetnicima gg. Ivana Kumitića, Ivana Lelića, Antuna Levu i Ernesta Bušanića.

Iz Cross pišu nam 14. o. mj. Ovih dana preminuo je ovde nakon dulje bolesti umirovljeni kotarski kapetan gosp. German Zuech, bivši c. k. kotarski kapetan u Malom Lošinju, koji je bio u zadnjoj dobi pridijeljen c. k. namjestničtvu u Trstu.

Za svog višegodišnjeg boravka u Lošinju pokazao se je pok. Zuech odlučnim našim narodnim protivnikom podupirajući u svemu i svagđe talijansku radikalnu stranku. Zbog njegovog pristranošću postupanja u onom kotaru pisale su naše novine oštре članke proti njemu i pošto se i njegovi predstavljeniči uvjerile, da u Lošinju nije na svom mjestu, maknule su ga od tamu i namještise u istom svojstvu kod c. k. namjestničtvu u Trstu.

Bio je najstariji kotarski kapetan i kao takav umirovljen premda je mnogo mladih od njega na savjetnike promaknuto bilo. On se je pisan ovih redaka opetovno potužio na svoj udes, požaliv svoje ne-promišljene korake za mladih dana. Bolilo ga je silno, što ga se zapostavlja premda je sustavno vjerno služio. Počivao u miru!

Pazinski kotar:

Mladu misu* u Pazinu prikazao je dne 7. t. m. mjesecan Ačim Pilat, koji je dovršio gimnazijalne nauke na Sušaku, a bogosloviju u Gorici. Zupna crkva bila je tom prigodom dubkom natlačena. Prigodnu propovijed držao je vješto lovrenski župunopravitelj g. Frankola. Na koru pjevao je sbor mlađomisnikovih prijatelja. Na žalost bilo je sve latinski, čak i evanjelja, ali tomu nisu bili krivi, niti mlađomisnik, niti pjevači. Za gostoljubnjim stolom mlađomisnikovih roditelja sakupila se lijepa kita njegova rodbine i drugih prijatelja. Zabavili se ovi lijepo u noćnišnjem veselju uz hrvatsku pjesmu i zdravu šalu, a sjelišili se tom prigodom i našeg „Djatčkog pripomočnog društva“, za koga je grena. Marija Pilat na predlog zupnika Liberata Slokovića sabrala svetu od K. 112-22. Čestitamo i mi mlađomisniku, zčeć mu svaki uspjeh u njegovom težkom zvanju!

Porečki kotar:

Iz Poreča pišu nam 16. o. mj. Eto Vam, g. urednici, malo novosti, koje će zanimati bar pučanstvo ovoga kotara. Zabranu našu političke oblasti, da se nemisli u čitavom kotaru ni lovit ni strelijeti nedužne a potrebite nam ptice, naišla je među svimi zdravomislećimi gospodarima na živo odobrenje. Lovom i strijeljanjem ptica bave se većinom gradska talijanska gospoda, jer kmet ima drugih briga, ali onu zabavu mora sa zadovoljstvom pozdraviti i kmet i gospodin, jer je doista „potrebita lila. Bije nas tuča, muci nas susa, pak neki nam požeru skakavci, muhe, crvi i druge gospodarstvu pogibeljne životinjice, ono malo pridjelka, što je preostalo suši i tuči — kamo čemo po hrani?“

Međutim ova zabrana neće postići posve željenu svrhu ako se ju ograniči samo na jedan kotar, jer će ptice lovit i strijeljati lovići iz susjednih kotara, pak tako onu zabravu u velike oslabiti. Ovu zabranu imalo se je protegnuti na čilavu našu pokrajinu i tako bi se bilo postiglo željenu svrhu.

Kad smo već kod ptica, preporučamo našim oblastim i ovu: Iz ovoga kotara izvazi se prilično pilića, kokoši, purana i t. d., što po kopnu što po moru u košarah, kretkah, vezane za noge i t. d. Cesto se s tim nedužnim blagom nepostupa valjano, jer ih se mnogo strpa u malem prostoru, gdje silno trpe ili se ih veže više zajedno pa i tako trpe.

Valjalo bi dakle pučanstvo uputiti i podučiti kako treba i s niemom životinjom valjano postupati, da ne trpi bezpotrebnih muka i zlostavljanja.

Glavarstvo občine Poreč pozvalo je

vinogradare, da se na vrieme prijave svim, koji žele imati američkog trsa iz eatarskih zasadrnika. Premda je u ovoj občini nasadjen priličan broj američkog trsa, ipak se je i ovaj put priglasio do statan broj vinogradara za novo trse. Želiti bi bilo, da to traje dobiju gospodari na vrieme, da ne budu imali trošak i trud užud - kako se to jurve dogodilo.

* * *

Konačno vam javljamo, da je ovih dana porezni ured premješten iz zgrade političke oblasti u kuću br. 330 iza gradskog kazališta. To je provedeno, jer neima dovoljno prostora za ostale uredske u zgradi političke oblasti.

Koparski kotar:

Iz Buzeta pišu nam 15. o. mj. Proslaga mjeseca dijelio je tršćansko-koparski biskup u „susjednom Humu“ sakrament sv. potvrde. Zaslijepeni i zavedeni mlađici stali su kod biskupovog odlazka izazivati pučanstvo talijanskim utrikanjem vredjujući vjersko i narodno čuvstvo sviju stanovnika, koji ostaše vjerni svomu narodu. Između tih talijanskih podrepnicu bijahu četvorica njih prijavljena kotarskoj oblasti u Kopru. Ova oblast odnudi dvojicu od kolovodja i to nekog Legovića i nekog Grabara (kako vidite: „puro sangue“) prvoga na zatvor od 5 a drugoga na zatvor od 7 dana. Ostala dvojica obuženih pobraće pete iz Huma, ali dobiti će i oni ono, što su tražili. Tako mora biti, jer inače tko bi mogao trpititi te objestne talijanske poprdile.

Razne primorske vesti.

Imenovanje. Predsjedničtvu prizvano suda u Trstu imenovano je g. Ivana Grašića, kancelistu na kotarskom sudu u Bjeljici kancelijskim oficijelom.

Mladu misu. U ponedjeljak prikazao je Bogu prvu nekravu žrtvu u crkvi sv. Antuna kod Kopra mlađomisnik veleč. g. Josip Križman rodom od sv. Antuna občina Dekani. Mlađomisniku želimo najbolju sreću u vinogradu Gospodnjem na korist naroda, iz kojega je potekao!

Nesretno školsko takso. Jedan od najtežih tereta, što ih mora nositi naš narod u Istri jesu zlosretnye školske takse, koje nam je naprila talijanska saborska većina. Te takse bile su prvo bitno namijenjene za ustrojenje novih pučkih škola u Istri i Njegovo Veličanstvo potvrdilo je odnosno zakon samo pod tim uvjetom. Al te tužne takse netroše se za toli potrebito ustrojenje hrvatskih i slovenskih škola u Istri, već za talijansku prkos-gimnaziju u Pazinu i za druge hrvatske škole gospode Istre.

Kastavsku občinu, koja snaša težko taj ogromni teret, prihvata hvaljivo i dr. u poslednjih godina u školskom izvještaju svojim občinom koliko mora godimice plaćati za te zlosretnye takse. Iz toga izvještaja doznamjeno, da je zemaljski odbor u Poreču pozvao svojim dekretom dne 16. novembra 1903. občinu Kastav, da plaća redovito školske takse za školske godine 1903./4., 1904./5.; 1905./6. u dva semestralna obroka na god. 12.798 kruna, dakle za navedene tri godine 38.394 K. Nebude li občina redovito plaćala tih taksa, da će zem. odbor udariti namete na sve izravnje i izvanredne državne poreze i to na teret občinara kastavskih.

Osim toga naleže zem. odbor u Poreču občini Kastav, da uvrsti u buduće u svaki proračun dužnu svetu za izplatu školskih taksa.

Budući glavarstvo občine Kastav nepriznaje izpravnom gornju svetu od godišnjih 12.798 kruna za školske takse, jer su taj zaračunata i ona djeca, koja prekoracuju broj zakonom propisan na svaku učiteljsku osobu, obratilo se je ono glavarstvo posebnim utekom na c. k. kot. školu, više u Voloskom proti gornjoj odlici zem. odbora. Rješitev toga uteka jošte neima.

U zadnjih šest godina, bez ove tekuće platila je Kastavčina prisiljimi nameti za školske takse ogromnu svetu od 78.219 K. Sta bi sve ova uzorno upravljana občina koristna i potrebita provela na korist svojih občinara toli ogromnom svetom novca?

Eto, čestiti naši Kastavci, kamo idu Vaši kravovo zasluzeni novci!

Istarsko-dalmatinsko parobrodarsko društvo. Nedavno se je ustrojilo novo talijansko parobrodarsko društvo pod gornjim naslovom t.j. Navigazione a vapore istriana-dalmata. To društvo tvore pokojna „Unione istriana i dalmatinsko parobrodarsko društvo „Pio Negri & C.i“.

Novo društvo voziće će između Trsta i Dalmacije a uz istarsku obalu. Da vidićmo hoće li biti sretnije nego li pokojna „Unione“, koja je pozabila punu vrću ljeplih krunica talijanskih poprdila iz naše Liburnije.

Nove poštanske marke. Poštanski i brojazni strukovni list javlja, da kani ministarstvo izdati nove poštanske biljege ili marke. Poštanske marke od 1 do 6 para dobiti će vrednostne brojke u bijelih krugovima na sva četiri ugla. Kod marka od 10 do 30 para ostati će vrednostna brojka crna na bijelom polju i to u četverokutih. Poštanska marka za 40 para biti će ljubičaste boje, da se ju lagije razpozna od one od 35 para.

Sniženje kazne. Povodom rođenja Njegova Veličanstva cesara i kralja Franu Josipa I. dne 18. o. mj. biti će snižena kazna medju ostalim i petorici kažnjivenika u kaznioni u Gradiški i dvjici kažnjivenika u kaznioni u Kopru.

Komisija za ustanovljenje štete počinjenje sušom. Izvanredna i dugotrajna vručina prouzročila je surom Istre sušu, a ova stanovništvo velike štete. Da se ustanovi koliko je te štete pak da se narodu pruži polaskica kod plaćanja poreza od zemljarine, sastati će se posebna komisija dne 19. o. mj. u Izoli a dne 20. o. mj. u susjednih Kostah.

Mi neznamo na čiju se pobudu sastaje ta komisija, ali držimo, da bi se putem sličnih komisija imale proceniti štete od suše širom cijele Istre i kvarnerskih otoka. Neka se dakle makne onaj, koga se to tiče i to čim prije, pak da državne oblasti priteku na pomoć na vrieme blednomu narodu.

Knjижevne vesti.

Iz zapadne strane. Pod ovim naslovom naš poznati hrvatski književnik Istranin A. Tentor, izdati će ožnji izvornih pripovedaka iz seoskog života zapadne Istre. Prva takova pripovjedka pod naslovom „Ljubav na prievaru“ skoro je dostampana u tiskari Krmptović i dr. u Puli, te će se do mala početi raspodjeliti. Ove pripovjedke pored zanimivosti sadržaju i poznate vještine pera gosp. Tentora, imaju još tu veću važnost, što pisac crta dogodjeje iz života hrvatskog puka sa zapadne strane Istre, s one strane naime hrvatskog naroda, koja doseže u hrvatskog književnosti još nije obradjena, te će tako čitatelj upoznati se i s ovim dijelom hrvatskog naroda, za kojega mnogi misle da ga u zapadnom dijelu Istre niti nema. Čim bude prva knjižica dotiskana, bavit će se s njome obširnije.

Razne vesti.

Hrvatske naselbine u Italiji. Nema točnu davno, što su nekoji mladi rodoljubi iz Dalmacije, na čelu im odvjetnik dr. Smoljaka, posli u Italiju, da posjeti u pokrajini Campobasso, na sjeveru Pulje, tamošnja hrvatska sela. U tih selih stajnuje oko 6000 duša, kojim su djedovi pred 400 godina dosli tamo iz hrvatskog primorja, bježeći pred navalom turskom. Izletnici iz Dalmacije posjetili su ova sela: Kruč (Acquaviva-Collecròce), Stifilić i Mundić. Jezik, narodni običaji, narodna

* Stiglo preksao za prošli broj.

čud, sve se je to održalo sveže i krepko odoliv najvećim navalama tujinstva. A i ljudi, koji su bili na talijanskih sveučilištih, sačuvaše domaći jezik u obitelji, narodnu svest i ponos u srcu. (Po Nar. Listu).

Orlojski kanal. Spojiti Baltičko sa crnim morem sustavom kanala i rieka, ta misao zanima već dugo rusku vladu i njezine mјernike. Učinjeno je već više osnovalo, a osobito zavrijeđuje pažnje bezrežinski kanal kog energično podupire gospodarstveno društvo u Minsku, pa je bilo izgleda, da bi došao do oživotvorenja. Međutim nedavno potisnula je tu osnovu nova. Veliki jedan Američki sindikat predložio je ruskoj vladu osnovu za gradnju izravnog kanala, koja bi stajala „samo“ 315 milijuna rubaljaka. Može se reći „samo“, jer ta svota je dve trećine one svote, sto su ju predložili ruski mјernici. Pravač novog kanala drži se još tojnom; toliko je tek poznato, da će svojom širinom i dubljinom služiti prometu velikih parobroda. Po tomu će taj kanal imati uza svoju gospodarsku i veliku strategičku vrednost. Po informacijah engleskog stručnog časopisa „Engineer“ koji ovo bilježi, ruske je vlast sklonia, da se dade na posao togu kanala, toliko važna za njezino brodovlje. Ona se nije u svoje vreme bojala ni oseone za veliku sibirsku željeznicu, koja danas juri ledenim Sibicom.

Razni prinosi :

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru u Opatiji darovaše preko naše uprave:

Franjo Krivičić, bogoslov K 19— sabranih među hrvatskim i slovenskim bogoslovima u Gorici. — Mate Milović šalje K 14-20, sabranih na pastoralnoj konferenciji dekanata osorskog, držane 18./III. na Unijama.

Ukupno danas K 33.20
Na račun ove god. izkazano 1130-84

Sveukupno K 1214.04

Djačkomu prip. društu u Pazinu pripošlaše našoj upravi:

Franjo Krivičić, bogoslov K 19— sabranih među hrvatskim i slovenskim bogoslovima u Gorici.

Ukupno danas K 19.—
Na račun ove god. izkazanih 028.02

Sveukupno K 947.02

Djačkom pripromočnom društvu u Pazinu pripispali su tekom mјesecea Ippnja o. g. slijedeći prinosi:

A) Redoviti: Gg. Fran Stavelik, župnik, Karočja K 10.—
Pop. Josip Bastijević, kapelan,

Pornjan 10.—
Franković Fran, Glavina Blaž, Hremberger Fran, Krago Rude, Kristofić Matko, dr. Kuzar Valentin, Pantur Fran i Žubić Albert — Kopar svaki po 5.—

B) Podupiratelji: Gg. Contlin ud. Apolonija, Franković Marija, J. Karolinka, Koščić Ivan, Kristofić Sigismund, Kristofić Olga, Kristofić Pavla, Kristofić Vilim, Kristofić Nada, Kristofić Pilat, Pribil Dragutin — Kopar svaki po 1.—

C) Darovatelji: Gg. Matejčić Fran c. kr. zem. školsk. nad., Trst Novigradsku štationicu, Novigradsku 40.—

100.—

Tržaška posuđilnica in hranilnica,

100.—

Posuđilnica, Pula 500.—

Posuđilnica, Pazin 500.—

Fran Frankola župepr., Tinjan za izgubljenu okladu 10.—

Fran Baf, nadučitelj, prilaže 2.—

Prigodom vjenčanja vrlih rođoljuba g. Ivana Kazalca iz Kaštelra sa gejicom Katarinom Kaltenegger iz Karočje darovale veleć. gg. Franu Granti župniku, Mot. Novaki

Veleć. T. Perutka, župnik, Mot. Novaki

Veleć. gg. Fr. Stavelik, župnik, Karočja

Gdječica Jožepina Stavelik

Bersenda Ivan, župnik, dek. Pićan J. P. Beč

Fran Dukić, trgovac u Kastvu mjesto pristupa k zabavi

Jakac Jakov, učitelj, Kopar

Kristošić Matko što nije mogao prisustvovati proslavi 25 godišnjice oblastnika čitaonice u Kopru Fran Grunt, župnik, Mot. Novaki sabrano na Antoniju

Mjesto pristupa k zabavi držano dan 15. o. m. salju gg. Matićić Fran, župnik, Boljan

Prof. Vjekoslav Spinčić zast. nar. Opatalja

Fran Jurinčić, župnik, Paz

Laurenjčić Ernest

Franjo Peršić, župepr. u Vodicah sabrao u Hrušici među braćom svećenici

Mjesto pristupa k zabavi salju gg. Anton Zidarić, župnik, Savudrija Vinko Zamlić, žup., dek. Volosko

Dr. Dinko Vitezic, Krk (Konac alicij)

Broj 3667.

Oglas

odnoseći se na izbor obč. zastupstava u Kastvu.

Temeljem § 17. obč. izbornoga reda (pravilnika) za Istru, daje se do občeg znanja, da počasni dnevom 17. augusta 1904. pak do uključivo dana 14. septembra 1904., to jest kroz vreme od četiri tjedna, biti će u ovom obč. uredu kroz uredovno doba, javno izložene svakomu na vid izborne listine odnoseće se na provedenje izbora za novo obč. zastupstvo u Kastvu.

Prigovori proti ovim listinam i. j. za slučaj, da bi tko bio izpušten, koji imade pravo glasa, ili da je tko god uvršten u listu a nema na to zakonitog prava ili ako bi u listinah bila očita kakva manjkavost, imaju se podnjeti ovom občinskom glavarstvu najdalje u zadnjih osam dana izloženje listine, to jest od dne 7. do uključivo 14. septembra 1904. — Podnešene prigovore riesiti će već zato imenovana občinska komisija, proti čijoj ricsihi prostu je učišći utek ili rekvirs na c. k. kot. poglavarstvo o Voloskom putem podpisanih i to u roku od tri dana, računajući od dana dostave dotične odluke.

Točno doba, kad se imaju provesti izbori za novo občinsko zastupstvo, oglasiti će se posebnim oglasom.

Občinsko glavarstvo

KASTAV, dne 13. augusta 1904.

Glavar:

Jelušić.

Sve strojeve za poljodjelstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, stiskalnice (prešo) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino, novosti pri aparatima proti perenospori te za sumporanje, mljrove za grožđje posve nove konstrukcije, nove sviljice na aciliju za hvatanje letećih zareznika (insekt), sisaljke za vino, clevi za vino, kobonarsko oruđje, takodjer i sve druge gospodarske strojeve kao trieuve, vitle, mlatilnice i. t. d. salje uz najjedinstvije tvorničke cene

I G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.

Katalozi badava i franko. — Dopisnje se u svim jekicima.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Usne svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reljefu sa zlatom, voštanim crvjem itd. kg. po K 8.—
Isto ukrašene s odjepljivim crvicama 6.—
Tanjanc lagrima, načinju 2-40
grana 2.—
Svieće za pregrede ne vrlo nizko cene 1-20
Gerbelskovi stenci (flili) i stakla za vječnu luč. — Isto tako sveci pilotac (Moln) i navadni, ne vrlo nizko cene.
Preporučam se prefastnom svećenstvu, p. n. občinstvu najponiznije,

J. KOPAČ, voćarač u Gorici.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva

goričko-solanske

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Antun Čerajgo)

FRST

Via di Plaza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućtvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurenčija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesecnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.

Ilustrirani cinceti se salju na zahtjev.

Oglas.

Podpisani časti se ovime javiti gg. poduzetnikom gradnje i slavnom občinstvu, da ima na raspolažanje svakovrstog sačila, škalina, bankina, kapnica (grandalj) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bielegastog mirmar-kumena uz slijedeće cene:

I. Šalju u debijini od 8—12 cm učinjen sa česljem za postavu na mjesto po m² K 5.—

II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.

III. Kapnici (grandalj) za krovove po metru K 1.—

VI. Škalini i bankini pako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Pobliže informacije koliko pismene toljistume daje podpisani sam.

Lindar, selo Lovrinčić.

Anton Lovrinčić pok. Josipa

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadugare, koji uplaćuju zadužnih diešova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/4 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uloženo iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdanje osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Po visokoj kr. zem. vlasti proglašena ljekovitom vodom rudnicom

čista alkaličko-murlatička

Apatovačka kiselica

dije samo najbolje i najzdravije

stolno piće,

već je i najkoristniji i najglasovitiji

liekovita voda,

koja je od prvih hrvatskih autoriteta preparirana i djeluje nejedvrijivo kod kolesi želudica, pluća, grkljana, raznih kataru, astme, mečura, kamenca, hemer. i da (zlatne žlici, nakečili i zrnatim jetarima, tgaravice i raznih tenčih bolesti)

Odlikovana sa 13 zlatnih

i srebrenih kolajina.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica, broj 17.

Održava se o svim ljetovima, izgrijavanju mirisima restoranima i gostionicama